

Υπόθεση C-722/23 [Rugu]ⁱ

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Νοεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Cour de cassation (Βέλγιο)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

22 Νοεμβρίου 2023

Αναιρεσείων:

AR

Cour de cassation de Belgique (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Βέλγιο)

A π ό φ α σ η

[παραλειπόμενα]

AR, γεννηθείς στην [παραλειπόμενα] (Ρουμανία) στις [παραλειπόμενα]

κάτοικος [παραλειπόμενα]

πρόσωπο σε βάρος του οποίου έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης,
αναιρεσείων,

[παραλειπόμενα]

**I. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ COUR DE CASSATION
(ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ)**

Η αίτηση αναίρεσης στρέφεται κατά απόφασης που εξέδωσε στις 30 Οκτωβρίου 2023 το cour d'appel de Bruxelles, chambre des mises en accusation (δικαστικό συμβούλιο του εφετείου Βρυξελλών, Βέλγιο).

ⁱ Η ονομασία που έχει δοθεί στη υπό κρίση υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

[παραλειπόμενα]

II. Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ COUR DE CASSATION (ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ)

- 1 Σε βάρος του αναιρεσείοντος, ρουμανικής υπηκοότητας, ο οποίος όμως, κατά τους δικαστές του εφετείου, διαμένει στο Βέλγιο, εκδόθηκε, την 1η Αυγούστου 2023, ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης από τις ρουμανικές αρχές προκειμένου να εκτίσει ποινή φυλάκισης τεσσάρων ετών.

Το δικαστικό συμβούλιο αρνήθηκε να εκτελέσει το εν λόγω ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης με την αιτιολογία -που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 5, του νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003 περί των ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης- ότι οι συνθήκες κράτησης στη Ρουμανία θα εξέθεταν τον αναιρεσείοντα στον κίνδυνο προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων του, εν προκειμένω των δικαιωμάτων που προστατεύονται από το άρθρο 3 της Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Το δικαστικό συμβούλιο επικύρωσε, κατόπιν έφεσης της εισαγγελίας, την εν λόγω διάταξη, πλην όμως αποφάσισε επίσης ότι η ποινή της φυλάκισης των τεσσάρων ετών την οποία αναφέρει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης «θα μπορεί να εκτιθεί στο Βέλγιο» σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, του νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003, καθόσον ο κίνδυνος στην πρόληψη του οποίου αποσκοπεί το άρθρο 4, παράγραφος 5, αφορά τρόπο εκτέλεσης της ποινής που επιβλήθηκε στη Ρουμανία και όχι τη διαδικασία που κατέληξε στην καταδίκη του αναιρεσείοντος ή την ίδια την καταδίκη αυτή.

Πρόκειται για την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

- 2 Με τον λόγο αναιρέσεως προβάλλεται παράβαση του άρθρου 25 της απόφασης-πλαισίου 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για τον σκοπό της εκτέλεσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, του άρθρου 4, παράγραφος 5, του νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003 περί των ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και του άρθρου 38, παράγραφος 1, του νόμου της 15ης Μαΐου 2012 σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης στις στερητικές της ελευθερίας ποινές ή στα στερητικά της ελευθερίας μέτρα που επιβάλλονται σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι, μετά τη διαπίστωση της ύπαρξης λόγου υποχρεωτικής μη εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης διότι συνέτρεχαν σοβαροί λόγοι να θεωρηθεί ότι η εκτέλεση της πράξης αυτής θα είχε ως αποτέλεσμα την προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων του αναιρεσείοντος, οι δικαστές του εφετείου δεν ήταν σε θέση να εφαρμόσουν τα αποτελέσματα του λόγου της προαιρετικής μη εκτέλεσης που διαλαμβάνεται στο άρθρο 6,

παράγραφος 4, του νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003, και, δεδομένου ότι ο αναιρεσείων διέμενε στο Βέλγιο, να διατάξουν την έκτιση στο Βέλγιο της ποινής φυλάκισης που του είχε επιβληθεί στο κράτος έκδοσης.

- 3 Δυνάμει του άρθρου 1.2 της απόφασης-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών, τα κράτη μέλη εκτελούν κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω απόφασης-πλαισίου.

Από την απόφαση C-354/20 PPU και C-412/20 PPU του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, προκύπτει ότι ο μηχανισμός του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης έχει ως σκοπό, μεταξύ άλλων, την καταπολέμηση της ατιμωρησίας καταζητουμένου ο οποίος ευρίσκεται εντός επικράτειας διαφορετικής από εκείνη στην οποία υπάρχουν υποψίες ότι τέλεσε αξιόποινη πράξη.

Εξάλλου, κατά την απόφαση C-579/15 της 29ης Ιουνίου 2017, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε ότι το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο υποχρεούται, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο του εσωτερικού δικαίου και εφαρμόζοντας τις αναγνωρισμένες από το δίκαιο αυτό ερμηνευτικές μεθόδους, να ερμηνεύει, στο μέτρο του δυνατού, τις επίμαχες στην κύρια δίκη εθνικές διατάξεις υπό το πρίσμα του γράμματος και του σκοπού της εν λόγω απόφασης-πλαισίου. Η υποχρέωση αυτή σήμαινε, στο πλαίσιο των πραγματικών περιστατικών που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο, ότι, σε περίπτωση άρνησης εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εκδοθέντος για την παράδοση προσώπου κατά του οποίου έχει εκδοθεί, στο κράτος μέλος έκδοσης, αμετάκλητη δικαστική απόφαση που το καταδικάζει σε στερητική της ελευθερίας ποινή, οι δικαστικές αρχές του κράτους μέλους εκτέλεσης είχαν την υποχρέωση να διασφαλίσουν οι ίδιες την πραγματική εκτέλεση της ποινής που είχε επιβληθεί στο εν λόγω πρόσωπο.

Εντούτοις, σύμφωνα με το άρθρο 1.3 της απόφασης-πλαισίου, η εν λόγω απόφαση-πλαισίο δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 6 της Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το άρθρο 4, πέμπτη περίπτωση, του νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003, το οποίο μετέφερε την εν λόγω απόφαση-πλαισίο στη βελγική έννομη τάξη, προβλέπει ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης δεν εκτελείται εάν συντρέχουν σοβαροί λόγοι να θεωρηθεί ότι η εκτέλεσή του θα είχε ως αποτέλεσμα την προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ενδιαφερομένου, όπως κατοχυρώνονται στο άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο ανωτέρω λόγος μη εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης είναι υποχρεωτικός.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, του ίδιου νόμου, το οποίο μετέφερε το άρθρο 4.6 της απόφασης-πλαισίου, μπορεί να χωρήσει άρνηση

εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ιδίως αν η πράξη αυτή εκδόθηκε για την έκτιση ποινής, εφόσον το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε βρίσκεται ή διαμένει στο Βέλγιο και οι αρμόδιες βελγικές αρχές δεσμεύονται να εκτελέσουν την ποινή αυτή σύμφωνα με το βελγικό δίκαιο. Στην περίπτωση αυτή, το άρθρο 38, παράγραφος 1, του νόμου της 15ης Μαΐου 2012 προβλέπει ότι η απόφαση της ανακριτικής αρχής συνεπάγεται την αναγνώριση και την εκτέλεση της στερητικής της ελευθερίας ποινής ή του στερητικού της ελευθερίας μέτρου που αποτελεί το αντικείμενο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και ότι η καταδίκη αυτή εκτελείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου της 15ης Μαΐου 2012.

- 4 Με τον λόγο αναιρέσεως τίθεται το ζήτημα αν, εφόσον τα δικαστήρια του κράτους μέλους εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης διαπίστωσαν ότι συντρέχει κίνδυνος, σε περίπτωση παράδοσης του καταζητούμενου στο κράτος έκδοσης, προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου αυτού και ότι ο κίνδυνος αυτός δεν μπορεί να αποτραπεί εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, με αποτέλεσμα να υποχρεούνται να αρνηθούν την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, τα ίδια δικαστήρια του κράτους εκτέλεσης δύνανται, εντούτοις, να αποφασίσουν, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο ατιμωρησίας του καταζητούμενου που διαμένει σε επικράτεια άλλη από εκείνη στην οποία υπάρχουν υποψίες ότι τέλεσε αδίκημα, ότι πρέπει να διαταχθεί, σύμφωνα με τη διάταξη που μεταφέρει το άρθρο 4.6 στην εθνική έννομη τάξη, η έκτιση της ποινής φυλάκισης που έχει επιβληθεί στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο στο κράτος μέλος έκδοσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ποινή την οποία αφορά η πράξη αυτή.

Με άλλα λόγια, αντίκειται η διαπίστωση ότι συντρέχει λόγος άρνησης υποχρεωτικής εκτέλεσης του εν λόγω ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης στην εφαρμογή των αποτελεσμάτων του λόγου προαιρετικής μη εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που προβλέπεται στο άρθρο 4.6 της απόφασης-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης;

- 5 Σε αντίθεση με την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προμνησθείσα απόφαση, C-579/15, του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην υπό κρίση υπόθεση, της διαπίστωσης ότι ο ενδιαφερόμενος διαμένει στο κράτος μέλος εκτέλεσης και ότι πρέπει να εφαρμοστεί ο διαλαμβανόμενος στο άρθρο 4.6 της απόφασης-πλαισίου λόγος της προαιρετικής μη εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης προηγήθηκε η διαπίστωση ότι η παράδοση του προσώπου αυτού στο κράτος έκδοσης θα ενείχε κίνδυνο προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων, με αποτέλεσμα να πρέπει να εφαρμοστεί ο λόγος της υποχρεωτικής μη εκτέλεσης ο οποίος διαλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 5, του νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003.

Μόνον η ερμηνεία του άρθρου 4.6 της απόφασης πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, παρέχει τη δυνατότητα απάντησης στο ανωτέρω ζήτημα.

Επομένως, πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 267, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, να υποβληθεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το προδικαστικό ερώτημα που παρατίθεται στο διατακτικό.

- 6 Δεδομένου ότι ο αναιρεσείων αφέθηκε ελεύθερος από τον ανακριτή στις 12 Σεπτεμβρίου 2023, με τον περιοριστικό όρο της τήρησης των όρων που περιορίζουν την ελευθερία κίνησής του και του απαγορεύουν, μεταξύ άλλων, την έξοδο από τη χώρα, απόφαση τα αποτελέσματα της οποίας θα παραμείνουν σε ισχύ έως την οριστική απόφαση περί της εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, και στο μέτρο που η απάντηση στο υποβαλλόμενο προδικαστικό ερώτημα είναι καθοριστική συναφώς, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) ζητεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εξετάσει την εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας που προβλέπουν το άρθρο 267, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 25ης Σεπτεμβρίου 2012.
- 7 Η εξέταση του λόγου αναιρέσεως αναστέλλεται έως ότου το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφανθεί επί του προδικαστικού ερωτήματος που παρατίθεται κατωτέρω.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ,

ΤΟ COUR DE CASSATION (ΑΝΩΤΑΤΟ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ)

Αναστέλλει την ενώπιόν του διαδικασία έως ότου αποφανθεί το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί του ακόλουθου προδικαστικού ερωτήματος:

Εάν τα δικαστήρια του κράτους μέλους εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης έχουν διαπιστώσει ότι, σε περίπτωση παράδοσης του καταζητουμένου στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος, συντρέχει κίνδυνος προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσώπου αυτού, που συνδέεται με την έκτιση της αλλοδαπής ποινής, με αποτέλεσμα να πρέπει να αρνηθούν την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, επιτρέπει το άρθρο 4.6 της απόφασης-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών, στα ως άνω δικαστήρια του κράτους μέλους εκτέλεσης να αποφασίσουν εν συνεχείᾳ ότι, σύμφωνα με τη διάταξη που μεταφέρει το άρθρο 4.6 της απόφασης-πλαισίου στην εθνική έννομη τάξη, η ποινή φυλάκισης που επιβλήθηκε στο κράτος μέλος έκδοσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, την οποία αφορά το ένταλμα αυτό, πρέπει να εκτίθει στο κράτος μέλος εκτέλεσης;

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [ημερομηνία και υπογραφή]